



WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-III.431.8.2022

Łódź, 9 sierpnia 2022 r.

Pani

Bożena Bryndel

TP/3407/05

Al. Pasjonistów 20/40

91-140 Łódź

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego¹, przeprowadzona została planowana kontrola w zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium oraz pobierania wynagrodzenia za czynności wykonane na rzecz podmiotów określonych w art. 15 uztp, w okresie od 1 grudnia 2020 r. do dnia kontroli.

W wyniku poczynionych ustaleń z Panią Bożeną Bryndel czynności kontrolne zostały zrealizowane korespondencyjnie za pośrednictwem operatora pocztowego oraz z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w dniach: 1, 13, 17 czerwca 2022 r.².

Kontrolę przeprowadzili – zgodnie z upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 27 maja 2022 r.³, wydanymi na podstawie art. 49 ust. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców⁴ - pracownicy oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

1. Izabela Pękośławska – Młodszy Specjalista, kierownik zespołu kontrolerów, upoważnienie nr 27/2022;
2. Tomasz Kubera – Starszy Specjalista, członek zespołu kontrolerów, upoważnienie nr 28/2022.

1 Dz.U. z 2019 r. poz. 1326., dalej: uztp.

2 Akta kontroli, str. 12-12 a), pismo z 23.05.2022 r., znak: PNIK-III.431.8.2022, notatka z rozmowy telefonicznej z 23.05.2022 r. (EZD).

3 Akta kontroli, str. 11, 12 (EZD).

4 Dz. U z 2021 r. poz. 162 ze zm. Publikator aktualny na dzień kontroli.

Kontrola odnotowana została w książce kontroli pod poz. 1/2022⁵.

Tłumacz przysięgły w zakresie spraw będących przedmiotem kontroli działał na podstawie:

- ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego,
- rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego⁶.

W zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium kontroli poddano 100 wpisów (2,7% populacji), przy czym wszystkie wpisy dotyczyły tłumaczeń pisemnych. Brak było w okazanym repertorium wpisów dot. tłumaczeń ustnych.

Pod względem kwot pobranego wynagrodzenia zbadano 21 wpisów (21% w ramach próby), dotyczących czynności wykonanych na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp.

Na podstawie dokonanych ustaleń skontrolowaną działalność tłumacza przysięgłego należy ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**⁷.

W toku kontroli tłumacz przysięgły udzieliła wyjaśnień odnoszących się do stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień⁸.

Ustalenia kontroli.

1. Informacje ogólne:

- a) w okresie objętym kontrolą tłumacz przysięgły prowadził repertorium w formie elektronicznej, wpisy ponumerowane zostały w sposób ciągły, oddzielnie dla każdego tłumaczonego dokumentu z zachowaniem podziału na poszczególne lata. W 2 przypadkach zastosowano błędną numerację wpisów⁹. Kontrolowana wyjaśniła, że pomyłki wynikają z przeoczenia.

Opisany wyżej sposób prowadzenia repertorium należy uznać za nieprawidłowy w związku z faktem, iż zgodnie z *Zasadami Oceny Poprawności Prowadzenia Repertorium Czynności Tłumacza Przysięgłego, stosowanymi przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości*¹⁰ liczba porządkowa jest numerem kolejnym wpisu

5 Skan wpisu z książki kontroli, akta kontroli str. 20 (EZD).

6 Dz. U. z 2021 r., poz. 261 ze zm. Publikator aktualny na dzień kontroli. Dalej: rozporządzenie.

7 Skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

8 Wyjaśnienia z 2, 14, 20 czerwca 2022 r., akta kontroli, str. 22, 32, 46 (EZD).

9 Repertorium z 2021 r.: po poz. 655 zamieszczono poz. 666; repertorium z 2022 r.: poz. 473 została powtórzona.

10 <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/komisja-odpowiedzialnosc-zawodowej-tlumaczy-przysieglych-koz>, dalej: Zasady.

do repertorium, liczbą porządkową oznacza się wpisy dokonywane od pierwszego do ostatniego dnia danego roku dla każdego roku oddzielnie,

- b) ocenia się, że wpisy zawierały informacje odnotowane w sposób czytelny, przy czym w większości wpisów tłumacz przysięgły stosował oznaczenie „,-/”.
- Wyjaśniono, że oznaczenia te odnoszą się do informacji odnotowanych powyżej.

2. Odnosząc się do spełnienia wymogów określonych w art. 17 ust. 2 pkt 1-4 uztp dla wpisów dotyczących tłumaczeń pisemnych, stwierdzono, że w repertorium widnieje:

- a) data przyjęcia zlecenia oraz zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem, przy czym druga z tych informacji figuruje w rubryce określonej jako *Data*. Celem uniknięcia wątpliwości co do zamieszczanej informacji, zasadnym jest odpowiednie oznaczenie rubryki jako *Data zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem*,
- b) oznaczenie zleceniodawcy albo zamawiającego wykonanie oznaczonego tłumaczenia, przy czym w części wpisów tłumacz przysięgły stosował określenia: *MBTO*¹¹, *K.N*¹², *KOMIS*¹³. W toku kontroli tłumacz przysięgły wskazał podmioty będące zleceniodawcami.

Odnosząc się do powyższego, powołać jednak należy *Zasady*, w myśl których: *Oznaczenie zleceniodawcy albo zamawiającego wykonanie oznaczonego tłumaczenia nie jest równoznaczne z błędnym określeniem występującym w różnych wersjach repertorium jako „nazwisko (nazwa) i adres zleceniodawcy”.* *Pomijając bowiem brak rozróżnienia między zleceniodawcą a zamawiającym, termin „oznaczenie” należy rozumieć wyłącznie jako imię i nazwisko osoby fizycznej lub nazwę osoby prawnej lub podmiotu nieposiadającego osobowości prawnej. Można podać imię i nazwisko osoby będącej przedstawicielem osoby prawnej lub podmiotu nieposiadającego osobowości prawnej. Umieszczanie w tej rubryce adresu zleceniodawcy lub zamawiającego nie jest więc obowiązkowe i brak tego elementu nie stanowi naruszenia zasad poprawności.*

Opisany stan faktyczny ocenia się jako uchybienie, gdyż informacje o zleceniodawcy w repertorium zostały zapisane, jednakże w sposób niezgodny z *Zasadami*,

¹¹ W poz. 517/2021, 533/2021, 674/2021, 676/2021.

¹² W poz. 519/2021-522/2021, 527/2021-528/2021, 535/2021, 671/2021, 675/2021, 412/2022-413/2022, 473/2022, 484/2022, 492/2022, 495/2022.

¹³ Poz. 502/2022.

- c) opis tłumaczonego dokumentu, wskazujący nazwę, datę i oznaczenie dokumentu, język, w którym go sporządzono, osobę lub instytucję, która sporządziła dokument.

Natomiast we wszystkich badanych przypadkach wystąpił brak informacji o rodzaju, formie i stanie dokumentów, wymaganych art. 17 ust. 2 pkt 3 uztp, co tłumacz przysięgły uzasadniła niewystarczającym miejscem w repertorium.

Odnosząc się do udzielonych wyjaśnień wskazać należy, że tłumacz przysięgły jest obowiązany realizować wymogi przepisów prawa, a zatem treść wpisów w repertorium powinna odzwierciedlać ww. normy bez względu na ilość miejsca w rubrykach repertorium. Zauważenia dodatkowo wymaga, że repertorium jest prowadzone w formie elektronicznej, co daje możliwość modyfikacji rozmiaru rubryk.

Ponadto w myśl *Zasad: zawsze jednak należy (...) stwierdzić, czy dokument jest w formie oryginału albo tekstu niesygnowanego (kopii, wydruku faksu, skanu itp.)*. Kontrolowana wyjaśniła: *Dokumenty do tłumaczenia przyjmuję w oryginale i ogólnie w dobrym stanie, natomiast rodzaj dokumentu podaję w nazwie dokumentu. Ewentualne uwagi zamieszczam w samym tłumaczeniu, np. przetłumaczono jedynie wybrany przez organ fragment dokumentu, a w stopce adnotacje o ewentualnych uwagach co do treści, czasami o błędach graficznych czy niejasnościach w zrozumieniu treści dokumentu*.

Odnosząc się do opisanych ustaleń, należy zauważyć, że z uwagi na wymóg określony w art. 17 ust. 2 pkt 3 uztp, nieodnotowanie wymaganej informacji należy uznać za nieprawidłowość,

- d) wskazanie rodzaju wykonanej czynności, języka tłumaczenia, liczby stron tłumaczenia, przy czym w 1 przypadku brak było ostatniego z wymienionych elementów, jednak jak wyjaśniono, nie ukończono jeszcze czynności tłumaczenia¹⁴.

Natomiast nie umieszczano danych dotyczących liczby sporządzonych egzemplarzy tłumaczenia, co wyjaśniono zamieszczeniem przedmiotowej informacji w rubryce dotyczącej pobranego wynagrodzenia. Stwierdza się jednakże, że wskazana przez kontrolowaną rubryka także nie określa wymaganych danych, zatem wyjaśnienia nie są zasadne. Scharakteryzowany brak informacji w repertorium ocenia się jako nieprawidłowość.

3. W odniesieniu do obowiązku odnotowywania w repertorium pobranego wynagrodzenia i jego wysokości ustalono, że:

a) kwoty wynagrodzenia zostały zapisane, z 1 wyjątkiem, co tłumacz przysięgły wyjaśniła niesfinalizowaniem czynności¹⁵.

Nie określano waluty wynagrodzenia. Zachęca się, aby w przyszłej działalności tłumacza przysięgłego, kontrolowana wpisywała walutę wynagrodzenia,

b) w aspekcie wysokości pobranego wynagrodzenia stwierdzono, że we wszystkich pozycjach¹⁶ dotyczących czynności wykonanych na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp, wynagrodzenie odnotowano zgodnie ze stawkami określonymi rozporządzeniem, przy czym w 1 przypadku¹⁷ zamieszczono błędną informację o wysokości stawki podwyższenia wynagrodzenia (zamiast stawki 25% kontrolowana podała: 20%). Powyższe wyjaśniono błędem. W ocenie organu kontrolującego opisany stan faktyczny ocenić można jako uchybienie, ponieważ wynagrodzenie zostało naliczone i pobrane w odpowiedniej wysokości.

4. Odnośnie do kwestii odmowy wykonania czynności na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp, ustalono, że repertorium nie zawiera wpisów o ww. sytuacjach. Kontrolowana poinformowała: *Zdarzyło mi się odmówić wykonania czynności tłumaczeń ustnych, w tym ekspresowych na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego (...)*¹⁸. *Wyżej wymienionych odmów, jedynie na zapytanie telefoniczne, nie odnotowałam z uwagi na szybki przebieg rozmowy lub brak możliwości zapisania. Nadmieniam, że nigdy nie odmówiłam wykonania czynności tłumaczeń pisemnych na zapytanie lub zlecenie organów jak wyżej.*

Wobec pozyskanych wyjaśnień, zwraca się uwagę, że w myśl art. 17 ust. 2 pkt 7 uztp repertorium zawiera informację o odmowie wykonania tłumaczenia na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15, zawierającą datę odmowy, określenie organu żądającego tłumaczenia oraz przyczynę odmowy tłumaczenia.

Dodatkowo *Zasady* wskazują: *Niezbędną pozycją wpisu w tej rubryce jest podanie pełnej nazwy podmiotu, który zażądał wykonania tłumaczenia, jeśli żądanie to zostało utrwalone na dowolnym nośniku, takim jak: nagrana wiadomość telefoniczna,*

¹⁵ Poz. 482/2022.

¹⁶ 407, 465, 480-482/2022 oraz 536, 538, 644-667/2021.

¹⁷ Poz. 480/2022.

¹⁸ W tym miejscu wyjaśnień kontrolowana podała przyczynę odmowy.

tekstowa wiadomość telefoniczna SMS, wiadomość poczty elektronicznej, faks lub list polecony. Odnotowana przyczyna odmowy wykonania tłumaczenia powinna być wykazana w formie dokumentacji umożliwiającej jej bezsporne zidentyfikowanie oraz uprawdopodobnienie na potrzeby działalności tłumacza przysięgłego przez osobę kontrolującą repertorium TP w imieniu wojewody. Ocena zasadności odmowy należy do kontrolującego, jednak z uwzględnieniem takich okoliczności, jak niemożność natychmiastowego przygotowania się do tłumaczenia w dziedzinie nieznanego tłumaczowi, choroba lub niedyspozycja zdrowotna tłumacza przysięgłego, zgon członka rodziny TP, poważna choroba bliskiego członka rodziny, opieka nad niemowlęciem, wypadek losowy (samochodowy, pożar) itp.

Nieodnotowanie w repertorium wymaganej informacji stanowi nieprawidłowość.

Przedstawiając ustalenia kontroli, zwraca się uwagę na następującą kwestię - tłumacz przysięgły jest zobligowany znać i stosować zarówno przepisy prawa powszechnie obowiązującego, jak i zapisy *Zasad*, a tym samym prowadzić repertorium w sposób zadość czyniący ww. standardom.

Dodatkowo zauważa się, że podmiot był kontrolowany przez Wojewodę Łódzkiego w 2008 r.

W wystąpieniu pokontrolnym z 22 stycznia 2008 r., sygn. ON.III.0932-1-4/08, zalecono:

- pobieranie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości,

- odnotowywanie w repertorium pełnych wpisów wymaganych art. 17 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

Ustalenia niniejszej kontroli prowadzą do wniosku, że tłumacz przysięgły częściowo nie wypełniła przywołanych zaleceń.


Przedstawiając powyższe ustalenia i ocenę **zobowiązuję** Panią do:

1. rzetelnego prowadzenia repertorium czynności tłumacza przysięgłego ze szczególnym uwzględnieniem poprawnej numeracji wpisów w repertorium oraz odnotowywanie prawidłowych i pełnych informacji;
2. odnotowywanie w repertorium czynności tłumacza przysięgłego w sposób zgodny z art. 17 ust. 2 uztp, z uwzględnieniem wymogów *Zasad*.

Informuję, że na podstawie § 49 ust. 1 i 2 Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi¹⁹, kierownik jednostki kontrolowanej, w wyznaczonym terminie informuje zarządzającego kontrolę o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Zarządzający kontrolę ma prawo żądania w każdym czasie informacji o stanie realizacji zaleceń pokontrolnych lub innych działaniach podjętych w wyniku kontroli, w szczególności w celu usunięcia nieprawidłowości i wykonania wniosków.

Wobec powyższego oczekuję stosownej informacji w terminie **20 dni** od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

Z up. **WOJEWODY ŁÓDZKIEGO**


Justyna Szymańska-Chłodzińska
Zastępca Dyrektora Wydziału
Prawnego, Nadzoru i Kontroli

¹⁹ Załącznik do Zarządzenia Nr 3/2018 Wojewody Łódzkiego z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

